

A close-up photograph of pink cherry blossoms with yellow stamens, serving as a background for the text.

**Кохання Остапа й Соломії як
центральный мотив у творі.
Його непереможна сила, що
рухає вчинками, поведінкою,
вибором героїв.**

**Романтичність, мужність і
сила волі української жінки
Соломії**

Завдання 1.

Пригадайте події повісті
«Дорогою ціною».

Розмістіть пункти плану
по порядку

1. Прощання Соломії з косою.
2. Переправа до Туреччини, поранення Остапа.
3. Погроза пана віддати Остапа в некрути.
4. Соломія проводить Остапа.
5. У циган.
6. Робота в болгарина.
7. Втікачі у проваллі.
8. Зустріч Соломії з Іваном.
9. Соломія губиться в плавнях.
10. Смерть Соломії.
11. Арешт Остапа.
12. Спогади Остапа.

Перевірно:
3, 4, 1, 7,
2, 9, 5, 6,
11, 8, 10, 12.

Завдання 2.

Прочитайте вислів видатного педагога В. Сухомлинського.

Як ви вважаєте, любов впливає на особисту свободу , якимось обмежує її чи робить людину слабкою?

Відповідь аргументуйте, спираючись на зміст повісті «Дорогою ціною» (2 -3 речення).

Любов – це найтонша і найніжніша, найбільш горда і найбільш уразлива, найбільш скрита і найбільш відкрита сфера людської свободи. В. О. Сухомлинський

У повісті М. Коцюбинського «Дорогою ціною» розкривається не лише тема неволі, кріпаччини. Не менш важливою є тема кохання, щирих і вірних взаємин Остапа і Соломії.

Тема протесту проти кріпаччини, неволі - це лише одна тема. Друга тема - тема кохання.

М.Коцюбинський створює образ героїчної жінки - сміливої, мужньої, коханої - Соломії.

Боротьба за свої почуття до Остапа - це вияв її жіночого свободолобства, прагнення вирватися із моральної неволі.

Як ви розумієте
словосполучення "моральна
неволя"?

Звичайно, воля однієї людини не повинна здійснюватися за рахунок подавлення волі іншої. Отже, воля — поняття складне. І боротьба за неї завжди народжувала або героїв, або рабів. У нинішній час, коли ми маємо усі формальні ознаки свободи людини, демократію, площа боротьби дещо змінюється. І волю доводиться виявляти у боротьбі з собою, своїми звичками, лінощами, із звичним укладом життя, байдужістю до суспільних проблем.

Завдання 3.

Поміркуйте і
дайте відповідь на
запитання.

У боротьбі з якими
випробуваннями ви
стали переможцем?
Чи це додало
упевненості в
собі?(2-3 речення)

Завдання 4.

Пригадайте риси характеру головних героїв повісті «Дорогою ціною», які з них спільні.

Укажіть, яка риса найяскравіше виражена в Остапа, а яка в Соломії. Свою відповідь аргументуйте(2 – 3 речення).

Характеристика Соломії за планом

1. Соломія - яскравий, багатогранний, глибокий образ української літератури.

2. Портрет і зовнішність героїні.

3. Риси характеру Соломії

(мужність і відвага, вірність і самовідданість, волелюбність і ненависть до гнобителів, любов до життя, здатність на самопожертву, щирість і душевність, оптимістичність та енергійність).

4. Трагічна доля героїні.

5. Значення образу української жінки.

Цитати до характеристики образу Соломії

- “Серце нило в Соломії од жалю й тривоги. Їй легше було б, коли куля потрапила до неї”.
- “Соломії не так жалко було себе, як Остапа; вона уявляла собі, як він тепер лежить хворий і самотній у пущі і вигляда її з очеретів. Їй жаль стало молодого змарнованого життя”.
- “Соломія все йшла. Вона зібрала свою енергію, всю силу волі, всю міць тіла і йшла уперто...”.

Словникова робота

- Асоціативність — певна суміжність, можливо навіть паралельність існуючих у цій суміжності явищ і предметів, здатних утворити зв'язок між собою.
- Сенкан — це білий вірш, у якому синтезовано інформацію в стислому вислові з п'яти рядків. Ця віршована форма не римується і має свої правила побудови.

Сенкан

- Перший рядок — тема називається одним словом — іменником.
- Другий рядок — опис теми двома прикметниками.
- Третій рядок — опис дії в рамках теми трьома дієсловами.
- Четвертий рядок фраза з чотирьох слів, що показує ставлення до теми.
- П'ятий рядок — це синонім з одного слова, що повторює суть теми.

Асоціативний портрет Соломії

- С** - смілива;
- О** - особистість;
- Л** - люба жінка;
- О** - оригінальна у своїх рішеннях;
- М** - мила;
- І** - індивідуум;
- Я** - яскрава постать.

Кадр із фільму «Дорогою цінною».
Режисер М. Лисенко. 1957 р.

Висновки

Кохання — основа життя.

Це почуття, яке дарує людині віру в себе, надію на щасливе майбутнє, сили для подолання будь-яких перешкод.

Саме таким було почуття Остапа та Соломії. Та, як кажуть, хто не кохає, той і горя не знає.

Завдання 5.
Знайдіть і запишіть вислів про кохання, який би ілюстрував почуття Остапа та Соломії.
Укажіть автора вислову.

Домашнє завдання

- Скласти асоціативний портрет до образу Остапа.
- Скласти сенкан до образів Соломії та Остапа.

